

Úvodem 5

I. KNIHA O SOCHÁCH 9

1. *Přehra na klasické půdě*

První sonda do hlubin minulosti. Objevení Herkulánea. Osud Pompejí. Třikrát smrt. Účastníci vlastního pohřbu. „Mnohem hezčí než díla Raffaelova“. Lessing chce darovat deset let života. 11

2. *Winckelmann čili zrození nové vědy*

Přístipkářův syn. Konvertita. „Dopisy“. Předmluva na 2677 stranách. Záhadný kalamář. Tajemná kostra. Zkameněliny jako „úkol z pilnosti“. Casanovův bratr napálí Winckelmanna. Vraha. 16

3. *Stopaři dějin*

Odkud a jak to víme? Mrtvý válečník. Sběratelská vášeň. Koloseum jako kamenolom. Tajemná kostra. Zkameněliny jako „úkol z pilnosti“. Casanovův bratr napálí Winckelmanna. Psyché s vousem. Héřina moudrost. Jak zemřel Feidias? 20

4. *Pohádka o chudém chlapci, který našel poklad*

Zlosyn Hennig, zvaný Bradenkierl. Sedmiletý chlapec chce do Tróje. Opilec přednáší Homéra. Génus na řeči. Mezi zlatokopy. Schliemannova víra v Homéra. Bunarbaši nebo Hissarlik? Schliemann nachází Tróju. Devět vrstev. „Priamův poklad“. Špatný obchod lorda Elgina. 26

5. *Agamemnónova maska*

„Agamemnón“ od Aischyla po Sartra. Lví brána. Pekařská pec nebo pokladnice? Sofie Schliemannová pomáhá kopat. Mrtvé tváře. Šperky a zlato. Masky. Sprobitné brazilského císaře. Zlato, zlato a opět zlato! 36

6. *Schliemann a věda*

Winckelmann a Schliemann. Věda a reklama. Slovo má Schopenhauer. Velcí diletanti. Schliemannovy chyby. Kdo odkoupí sbírky? Tři čestní občané: Bismarck, Moltke a Schliemann. Trojské vykopávky — v Německu! 42

7. *Mykény, Týryns a ostrov záhad*

Města „zlatem bohatá“. Héraklovo rodiště. Týrynské hradby. Pěstroší vejce v Mykénách. Divné obrázky s býky. Jde o 1612 olivových stromů. Schliemannova smrt. Evans pátrá po starém písmu. 47

8. *Ariadnina nit*

Kréta, říše Minoova. Evans v labyrintě. 75 000 litrů oleje. Vývoj minójské kultury. Dámská móda na Krétě. Opět obrázky s býky. Obět Minotaurovi. Theseovy černé plachty. Tisíceletí z ptáčích perspektivy 52

II. KNIHA O PYRAMIDÁCH

59

9. *Porážka, která se změnila ve vítězství*
Napoleon a jeho „učení civilisté“. „Čtyřicet století hledí na vás!“ Denon kreslí a kreslí. Objevení starého Egypta. Nil. Tajemství hieroglyfů. 6
10. *Champollion a trojjazyčný nápis*
Opět génius na řeči. Jeho podivuhodné zrození. Sedmnáctiletý akademik. Neznámý voják a jeho nález Rosettské desky. Champollion v Paříži. Kapitán Scott na Jižním pólu. Hieroglyfy rozluštný? 70
11. *Velezrádce, který rozluštil hieroglyfy*
Dvanáctiletý chlapec se vyjadřuje k politickým otázkám. Napoleonových „Sto dní“. Champollion odsouzen do vyhnanství. Pokusy o rozluštění hieroglyfů. Cesta vede proti Horapollónovi! Jména králů. Ptolemaios a Kleopatra. Podstata hieroglyfů. Champollion pod portikem v Dendeře. 77
12. *„Čtyřicet století hledí na vás!“*
Čtyři velcí mužové. „Italský obr“. Beranem proti hrobkám! Lepsius třídí dějiny. Manethónovy „Pamětihodnosti“. Egyptský dějepis v kostce. Mariette nachází posvátné býky. Bohatý pan Ti. 89
13. *Petrie a Amenemhétův hrob*
Celý život kopáčem. Nahý muž v pyramidě. „Chufevův obzor“. Náhrobní pomníky z krve a slzí. „Ka“. Silvio Gesell a „archa úmluvy“. Mystická hra s čísly. Petrie pracuje ve vodě. Na stopě vykrádačů hrodek. 103
14. *Lupiči v „Údolí králů“*
Američan kupuje starožitnosti. Dějiny „Údolí“ jsou dějinami jeho vylupování. Moderní proces před třemi tisíciletími. Třikrát pohřbený Ramesse III. Masové hroby králů. 115
15. *Mumie*
Pococke a Bruce v „Údolí“. Hroby s elektrickým osvětlením. Černý obchod se starožitnostmi. Abd el-Rasul. Dynastie lupičů. Brugsch bej nalézá 40 mrtvých králů. Jak se prováděla mumifikace? Feláhové doprovázejí své panovníky. 122
16. *Jak Howard Carter objevil Tutanchamóna*
Největší archeologický objev. Automobilová nehoda lorda Carnarvona. Carter překvapí lupiče v hrobě. První kamenný schod. Zapečetěné dveře. Opět na stopě lupičů. Pohled do přední komory. „Báječné věci!“ Poklady v postranní komoře. 131
17. *Zlatá zeď*
Organizace vykopávek. Rais Ahmed Gurgar píše dopis. 700 nádob v přední komoře. Zlatá skříň. Ještě větší poklady! Carterovy výtky na adresu starých Egyptanů. Zlatá rakev krále Tutanchamóna. Co to bylo vlastně za krále? Odhalení mumie. 12 300 turistů. Nesmysly o „faraónově kletbě“. 140

III. KNIHA O VĚŽÍCH

153

18. *V bibli stojí psáno...*
Boží tresty. Francouzský sběratel hmyzu. Redaktor a archeolog. Pouze několik pahorků. 155

19. *Botta nachází Ninive*

Země mezi dvěma řekami. Zázračné dítě. Diplomacie a věda. Vykopávky u Kujundžiku. První asyrský palác u Chorsabadu. Sabotáž. Nezdařený transport. Svět žasne. . . . 158

20. *Rozluštění klínového písma*

Pomocný učitel a jeho sázka. Niebuhrovy cesty. Persepolis. Kultura na kultuře. Georg Friedrich Grotefend. Geniální nápad. „Velký král — král králů...“ Děd, otec a syn. . 163

21. *Příklad na zkoušku*

Sedmnáctiletý redaktor. Behistunský nápis. „Oznamuje král Darajaváhuš“. Práce ve výši padesáti metrů. Druhé rozluštění klínového písma. Zmatek nad zmatek. Hliněné slovníky. Čtyři učenci přicházejí k stejnému výsledku. 172

22. *Paláce pod Nimrudovým pahorkem*

Austen Henry Layard. První cesta. „Silný lovec před Hospodinem“. Se šedesáti librami za dobrodružstvím. Povstání! Umělý hřbitov. Nimrud vystupuje z hlubin. Zděšení na trhu. Šejkova řeč. Okřídlení býci s lidskou hlavou v Londýně. Layard popisuje pahorek. . . 177

23. *George Smith hledá jehlu v kupě sena*

Nové vykopávky v Kujundžiku. Honosné Ninive. Války, vraždy, plenění, útlak. Zahrada na skále. Sinacherib — asyrský diktátor. Babylón vyhlazen s povrchu zemského. Hliněné knihy a Aššurbanipalova knihovna. Hormuzd Rassam nachází epos o Gilgamešovi. Smith objevuje mýtus o potopě světa. Utanapištim — babylónský Noe. 192

24. *Střelba kolem Koldeweje*

Člun, který se jmenuje „Čerstvý sýr“. Pan profesor skládá básničky. „V zemi oper a tenorů“. Loupežník z Benátek. „Tohle věčné střelení...“ 202

25. *Etemenanki — Babylónská věž*

Nabukadnesarův Babylón. Mocná hradba. „Visuté zahrady Semiramidiny“. Babylónská věž. Čtyři ničitelé. Cesta pro procesí. „Babylónský drak“. Jeremiášovo proroctví. . . . 207

26. *Tisíciletí králové a potopa světa*

Naše pověry a jejich babylónský původ. Existence národa byla „vypočítána“. Nejstarší kultura světa? Sargon existoval! Přehled mezopotamských dějin. Woolley — „un parfait gentilhomme“. Mozaiková standarta. Příšerný objev. Potopa. „Listiny králů“. Mesannipadda. 218

IV. KNIHA O SCHODECH

235

27. *Poklad Montezumy II.*

Cortez před branami Mexika. Setkání s císařem Aztéků. Objevení Střední Ameriky. Cortezův pád s balkónu. „Spravedlivá věc“ Španělů. Nález pokladu. Montezumovo zajetí. Cortez poráží Narváeze. 237

28. *Zavražděná kultura*

Aztécké náboženství. 20 000 lidských obětí za den. Povstání Aztéků. Útěk do „noche triste“. Bitva u Otumby. Cortezův hrdinský čin. Poslední císař končí na šibenici. Zapomenutá kultura. 245

29. *Mr. Stephens kupuje město*

Skromné zprávy o Yucatánu. Stephens a Catherwood. Občanská válka v Střední Americe. „Pán v cylindru“. Copánské zříceniny. Cizí svět tvarů. Stephens kupuje Copán. Waldeckův cestopis. Odkud přišli Mayové? William H. Prescott. 254

30. *Intermezzo*

Nález starého rukopisu. Farářem u Indiánů. Diego de Landa. Kultura bez domácích zvířat. Dnešní Mayové. Pouze tři mayské dokumenty! 266

31. *Tajemství opuštěných měst*

Maudslayova sbírka. Mayský kalendář — nejlepší na světě! Obtíže se synchronizací. „Knihy Chilama Balamy“. „Nová říše“. Záhadné stěhování. Přehled dějin „Staré říše“. „Rozšiřování“ říše zvenčí dovnitř. Kultura bez pluhu. 269

32. *Cesta ke studni*

Thompson spatří Chichen Itzá. Americký Schliemann. Svatá studně. Thompson se učí potápět. Archeologie pod vodou. Zlato a lidské kosti. Nejnovější vykopávky v staré říši Mayů. Umění bez rostlinných motivů. Hadí sloupy. Zkamenělá astronomie. 280

33. *Schody pod lesy a lávou*

Princ Ixtlilxochitl. Kultura starší než mayská. Tula. Pyramidy kolem Mexika. Montebálský poklad. Toltékové, Olmekové, Zapotekové. Konec světa každých 52 let. Pyramida pod lávou, která má osm tisíc let. Quetzalcoatl. 291

V. KNIHY, KTERÉ JEŠTĚ NEMOHOU BÝT NAPSÁNY

299

34. *Nové výzkumy ve starých říších*

Toynbeeových jednadecet civilizací. Existovaly „černé kultury“? Atlantida. Jarim-Lim, král Hethitů. Kosock létá nad „inckými cestami“ v Andách. Profesor Blegen: Schliemann se mýlil! Heyerdahl se plaví na voru do jižních moří. 301

PŘÍLOHY

CHRONOLOGICKÉ A GENEALOGICKÉ TABULKY	307
I. Východní Středomoří	307
II. Země na Nilu	318
III. Mezopotámie	321
IV. Mexiko	331
LITERATURA	335
PRAMENY REPRODUKČÍ	340
MAPY	341
ZÁVĚREČNÁ POZNÁMKA	345
REJSTŘÍK	347
SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH	354